

Finansdepartementet

Deres ref: 20/563-5
Vår ref: 825/2020-011
Sted: Oslo
Dato: 19.08.2020

Forslag til nasjonalt statistikkprogram - innspill fra NINA

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev med vedlegg av 3.6.2020, og kommer med dette med noen innspill til utkastet til nasjonalt statistikkprogram 2021 – 2023. I det følgende kommer vi med innspill og merknader til forslaget til statistikk under temaet 5.12 Natur, klima og miljø.

Vi viser til forslag til **nasjonal statistikk for arealbruk** i Norge. Som det framheves i forslaget til statistikkprogrammet, er arealstatistikk av betydning for mange andre temaer, herunder naturmangfold. I tillegg til statistikk om arealbruk, er statistikk og data over ulike typer inngrep og nedbygginger på ulike arealer viktig informasjon for å kunne vurdere samlet belastning av inngrep og påvirkninger i naturen. I og med endret arealbruk, nedbygging og fragmentering er den viktigste negative påvirkningsfaktoren på naturmangfold, er slik kunnskap sentral for å vurdere tilstanden i naturen (jf. nasjonalt mål for naturmangfold) og som grunnlag for vurderinger av samlet belastning, jf. naturmangfoldlovens § 10. NINA har utviklet en infrastrukturindeks (inngrepsindeks) som bygger på tilgjengelige data om inngrep og bruk av arealer i Norge (Erikstad et al. 2013). Dataene og metoden er ferdig utviklet, og denne indeksen vil enkelt kunne la seg oppdatere for hele landet jevnlig. Statistikken kan presenteres på kommunenivå. Kartene har en oppløsning på 100x100 m.

Nasjonal **statistikk for naturmangfold** må inneholde statistikk som angir status og utvikling for naturen i Norge. Statistikken bør ta utgangspunkt i de nasjonale målene for naturmangfold, som igjen reflektere de globale målene som er integrert i FNs bærekraftsmål med særlig vekt på «Liv under vann» og «Liv på land». Indikatorer for de nasjonale målene er utviklet av Miljødirektoratet og framgår av Miljøstatus <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/miljomal/naturmangfold/miljomal-1.1/> bør dekke alle de tre målene på en god måte (se punktene under), og må ha med indikatorer både for;

1. Økologisk tilstand i de store økosystemene
2. Truet natur
3. Representativ ivaretagelse av økosystemer

Hovedindikatorerne for pkt. 1 er i dag naturindeks for de ulike økosystemene. Naturindeksen oppdateres hvert 5. år (www.naturindeks.no) og en ny oppdatering kommer høsten 2020. Naturindeksen var også tidligere presentert som bærekraftsindikator i SSBs oversikt, se <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/baerekraftig-utvikling-store-utfordringer>. Miljøforvaltningen har nå satt i gang et nytt utviklingsprosjekt som skal vurdere «økologisk tilstand i natur» som utvider datasettene og formålet til naturindeks. Det kan tenkes at økologisk tilstand vil erstatte naturindeks over tid, men i den gjeldende statistikkperioden (20-23) anbefaler vi bruk av naturindeks, da metoden for økologisk tilstand fremdeles er under utvikling.

Siden arealbruk, inklusive infrastruktur, er den viktigste trusselfaktoren til naturmangfoldet i Norge, anbefaler vi at naturindeks suppleres med infrastrukturindeksen (se omtale over, gjelder dersom den ikke alt dekkes under arealstatistikk). Forslaget om kun å utvikle statistikk om arter etter truethetskategorier slik forslaget til nasjonal statistikk foreslår, jamfør rødlista for arter, er på langt nær nok for å kunne gi god og samlet naturmangfoldstatistikk. Vi har heller ennå ikke sett denne statistikken basert på rødlista presentert nevnt i forslaget til nasjonal statistikk.

Vi ønsker også å komme med noen merknader og innspill til forslaget om **nasjonal statistikk for miljøregnskap**. NINA har sammen med SSB deltatt aktivt i det internasjonale arbeidet med å utvikle metoder for økosystemregnskap/naturregnskap under FNs system for miljøregnskap (SEEA). Vi mener Norge bør ta en aktiv rolle i videre utvikling og implementering av naturregnskap og at det nasjonale statistikkprogrammet må reflektere dette og sikre at nødvendig grunnlagsstatistikk utvikles for å kunne ta dette i bruk. I tillegg til det vi allerede har omtalt under statistikk for naturmangfold, trengs det som del av dette kunnskap om de ulike typer arealers bruk, nytte og verdi (direkte eller indirekte). Metoder for hvordan eksisterende data for dette kan tas i bruk og implementeres i økosystemregnskap, må inngå i omtalen av det nye nasjonale statistikkprogrammet.

Vennlig hilsen

Norunn S. Myklebust
Adm. direktør